

[Начало](#) > ... > [Вашите Права](#) > [Основни Права](#) > Croatia

Добри практики на държавите членки във връзка с Хартата

Съдържание,
предоставено от
Хърватия

Хърватия

Всяка година Домът на правата на човека Загреб (Kuća ljudskih prava Zagreb) участва в провеждано от Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) проучване за целите на изготвянето на нейния годишен доклад за основните права, в който се съдържа глава относно използването на Хартата на основните права на национално равнище. В доклада се прави преглед на основаващата се или позоваващата се на Хартата съдебна практика на държавите членки, използването на Хартата при парламентарни дебати и приемането на ново законодателство, както и представянето на Хартата в академични статии. След като Агенцията на Европейския съюз за основните права публикува доклада, Домът на правата на човека Загреб го разпространява, като го публикува в социалната си медия. Също така на 31 януари 2019 г. в сградата на Дома на правата на човека Загреб беше проведен семинар относно Хартата на основните права на ЕС, организиран от Агенцията на Европейския съюз за основните права и Службата на омбудсмана на Хърватия (Ured pučke pravobraniteljice). По време на семинара, на който присъстваха представители на гражданското общество, независими институции по правата на човека и други заинтересовани практикуващи юристи, в рамките на целодневна сесия на обучение бяха разгледани теми, като например значението и функцията на Хартата, като същевременно бяха включени упражнения във връзка с практическото ѝ прилагане.

Използване и осведоменост за Хартата във Вашата страна

Държавни политики, които насърчават използването и осведомеността за Хартата сред законодателите, администрацията, правоприлагащите и съдебните органи

В уводните си глави Националният план за борба с дискриминацията за периода 2017—2022 г. (Националният план) се позовава на Хартата на основните права на Европейския съюз със специален акцент върху член 21 от Хартата, който забранява всяка дискриминация, основана на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние,

рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация. Във включената в Националния план глава относно достъпа до жилище изрично се споменава член 34, параграф 3 от Хартата, в който се подчертава, че с цел да се бори срещу социалното изключване и бедността, Европейският съюз признава и зачита правото на социална помощ и на помощ за жилище, предназначени да осигурят достойно съществуване на всички лица, които не разполагат с достатъчно средства. Приоритетните области на Националния план са насочени, наред с другото, към ясно очертани в Хартата на основните права на ЕС права, като например достъпа до жилище, социални грижи, закрила на здравето, услуги и стоки.

Ефективното прилагане на Хартата на основните права на ЕС е едно от хоризонталните условия за прилагането на европейските структурни фондове. Поради това в Плана за действие за наблюдение на изпълнението на необходимите условия (предварителни условия), разработен от Министерството на регионалното развитие и фондовете на ЕС (*Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije*), се посочва начинът, по който ще бъде осигурено изпълнението на този критерий. Министерството на регионалното развитие и фондовете на ЕС трябва да организира обучение за всички служители, участващи в системата за управление и контрол на средствата от ЕС. От 2015 г. насам се провеждат курсове на обучение под надслов „Борба с дискриминацията, равенство между половете и прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания в ЕСИ фондовете“ (*Anti-discrimination, gender equality and the application of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities in ESI Funds*). Към днешна дата от тях са обхванати 1500 души, работещи в сферата на управлението и контрола на ЕСИ фондовете, като продължават да се провеждат за всички новоназначени в системата. Предоставя се обучение на общо 22 институции, включително ресорни министерства и изпълнителни агенции, и по-специално органи на държавната администрация, като например Министерството на морските въпроси, транспорта и инфраструктурата (*Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture*), Министерството на защитата на околната среда и енергетиката (*Ministarstvo zaštite okoliša i energetike*), Министерството на строителството и териториалното планиране (*Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja*), Министерството на туризма (*Ministarstvo turizma*), Министерството на здравеопазването (*Ministarstvo zdravstva*), Министерството на икономиката, предприемачеството и занаятите (*Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta*), Министерството на културата (*Ministarstvo kulture*), Министерството на селското стопанство (*Ministarstvo poljoprivrede*), Министерството на финансите (*Ministarstvo financija*), Министерството на науката и образованието (*Ministarstvo znanosti i obrazovanja*), Министерството на регионалното развитие и фондовете на ЕС, Министерството на труда и пенсионната система (*Ministarstvo rada i mirovinskog sustava*), както и Министерството на демографията, семейството, младежта и социалната политика (*Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku*). Курсовете на обучение са провеждат в сътрудничество с Правителствената служба на Хърватия за правата на човека и правата на националните малцинства (*Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina*), Министерството на демографията, семейството, младежта и социалната политика, Службата на омбудсмана и Службата на омбудсмана за хората с увреждания (*Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom*). Правната рамка за борба с дискриминацията в Хърватия, включваща Хартата на основните права на ЕС, е разяснена като част от обучението. Планира се, като част от управлението на ЕСИ фондовете през следващия финансов период, бъдещите управляващи органи да продължат да прилагат курсове на обучение със специален акцент върху Хартата на основните права на ЕС.

Освен това в прилагания от Министерството на регионалното развитие и фондовете на ЕС план за действие за наблюдение на предварителните условия се подчертава, че в Насоките за бенефициерите на фондовете на ЕС (*Насоки за кандидатите*) също така се уточнява стратегическата правна рамка, позоваваща се на Хартата на основните права на ЕС. С цел да се осигури механизъм за проверка на съответствието с Хартата на операциите, финансирани със средства от ЕС, през идния период в *Насоките за кандидатите* ще бъде включено задължението операциите да бъдат в съответствие с Хартата. Управляващите органи трябва да разработят контролни списъци за всички органи, публикуващи покани за кандидатите, като в списъка трябва ясно да се посочва дали отправените покани са в съответствие с Хартата.

Освен това Хартата на основните права на ЕС е неразделна част от системата за управление на ЕСИ фондовете, особено за *Оперативна програма „Конкурентоспособност и сближаване за периода 2014—2020 г.“* (ОПКС). За тази цел на 31 май 2016 г. Министерството на регионалното развитие и фондовете на ЕС (МРРФЕС) издаде решение за прилагане на хоризонтални принципи, в което се посочва, че „Интервенциите, които ще бъдат финансирани по ОПКС, трябва не само да отговарят на принципите на равенството, но следва да насърчават практическото прилагане на политиката на равни

възможности, недискриминация и достъпност, когато е възможно“. Разпоредбата е в пълно съответствие с Дял III от Хартата, озаглавен „Равенство“, членове 21—26. В резултат на това решение на 31 юни 2016 г. МРРФЕС издаде решение относно влизането в сила на *Насоките за кандидатите и бенефициерите на оперативна програма „Конкурентоспособност и сближаване“* относно прилагането на хоризонталните принципи. В изготвянето на този документ участваха, наред с другото, Правителствената служба на Хърватия за равенство между половете (*Ured za ravnopravnost spolova*), Службата на омбудсмана за хората с увреждания и Службата на омбудсмана за равенство между половете (*Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova*). Ръководството, което предоставя обобщение на концепциите и разпоредбите на Хартата, е достъпно на:

https://strukturnifondovi.hr/dokumenti/?doc_id=578&fondovi=esi_fondovi. Разпоредбите на *Насоките за кандидатите и бенефициерите на оперативна програма „Конкурентоспособност и сближаване“* относно прилагането на хоризонталните принципи са включени със специален акцент в цялата тръжна документация на ОПКС, която може да се разгледа [тук](#). Освен това ОПКС популяризира [Хартата] чрез преки инвестиции в инфраструктура, които допринасят за постигането на целите на Хартата чрез инвестиране в инфраструктура за най-уязвимите групи в обществото, с цел правата на човека да бъдат гарантирани за тях. През текущия финансов период ОПКС инвестира в съответствие със следните членове на Хартата: Член 35 — Закрила на здравето, член 14 — Право на образование, член 24 — Права на детето, член 25 — Права на възрастните хора, член 26 — Интеграция на хората с увреждания.

Службата за координация на подготовката и изпълнението на проекти, като организационна единица на МРРФЕС, координира прилагането на хоризонталните принципи на недискриминация, равенството между половете, правата на хората с увреждания и устойчивото развитие.

Правителствената служба на Хърватия за правата на човека и правата на националните малцинства планира да включи необходимостта от прилагане на мерки, насочени към повишаване на осведомеността и видимостта на Хартата на основните права на ЕС, както и образование относно Хартата в планиран стратегически документ в тази област за насърчаване и защита на правата на човека (Национална програма за защита и насърчаване на правата на човека за периода 2019—2024 г.).

Инструменти, които спомагат за по-доброто разбиране на Хартата и случаите, в които тя се прилага

- За практикуващите специалисти (законодателни органи, администрация, правоприлагащи органи, съдебни органи, практикуващи юристи)
- За граждани:

Съдебната академия (*Pravosudna akademija*) се стреми ежегодно да включва обучение по Хартата на основните права на ЕС в своята програма за професионално развитие през целия живот за съдебни изпълнители и други съдебни служители. Академията участва и в проекти на ЕС, финансирани от програмите на Съюза, които са предназначени за обучение във връзка с Хартата.

Пример за това е проектът „Хартата на основните права на Европейския съюз в правната практика“. (*Становище за Хартата*), който се прилага в Хърватия от Службата на омбудсмана, като Съдебната академия е един от свързаните партньори. Като част от този проект през 2017 г. четирима съдии участваха в две международни конференции, докато през 2018 г. бяха организирани шест едnodневни семинара: три общи, темата на които беше Хартата (общо 41 съдии от Загреб, Сплит и Осиек), и три специализирани по въпросите на убежището и дискриминацията, проведени за общо 46 съдии в Загреб.

Важно е да се посочи и проектът за преходния финансов инструмент „Подобряване на качеството на обучение в съдебната система — Право на ЕС и онлайн обучение“, който беше завършен през март 2018 г. Освен организирането на семинари и онлайн курсове, проектът включваше разработване на учебна програма за провеждане на обучение в областта на европейското право, която Съдебната академия може да продължи да прилага в своите програми. Една от обхванатите теми е „Харта на основните права на ЕС: Обхват и прилагане на национално равнище“, заедно със свързаните материали, формирани основата на четири семинара, проведени през 2019 г. за общо 60 участници като част от редовната програма за професионално развитие през целия живот.

Използване и популяризиране на инструменти, свързани с Хартата, разработени от други държави — членки на ЕС, или от други заинтересовани страни в ЕС

Като част от курса на обучение за държавни служители, участващи в законодателния процес, беше представено Ръководство на Агенцията на Европейския съюз за основните права, озаглавено „Прилагане на Хартата на основните права на Европейския съюз при законотворчеството и разработването на политики на национално равнище“. Курсът на обучение беше предоставен от Службата на омбудсмана в сътрудничество с Агенцията на ЕС за основните права на 30 януари 2019 г.

Освен това, след като Агенцията на ЕС за основните права публикува Годишния доклад за основните права, който съдържа глава относно използването на Хартата на основните права на национално равнище, организацията на гражданското общество Домът на правата на човека Загреб разпространява доклада, като го публикува в своята социална медия.

Сътрудничество със заинтересовани страни за популяризиране на използването и повишаване на осведомеността относно Хартата на основните права на ЕС

Примери за сътрудничество между правозащитници и национални органи, които допринасят за по-добрата осведоменост и използването на Хартата

Службата на омбудсмана, в сътрудничество с Агенцията на ЕС за основните права, организира два семинара, насочени към повишаване на осведомеността за Хартата на основните права.

- На 30 януари 2019 г. в сградата на Националното училище по публична администрация беше организирано обучение за длъжностни лица (*Državna škola za javnu upravu*). Целта на обучението бе да се повиши осведомеността за Хартата на основните права сред длъжностните лица, участващи в законодателния процес, с конкретен акцент върху член 51, определящ областта на приложение на Хартата. Като част от обучението беше представено и Ръководство на Агенцията, озаглавено „Прилагане на Хартата на основните права на Европейския съюз при законотворчеството и разработването на политики на национално равнище“.
- На 31 януари 2019 г. в сградата на Дома на правата на човека беше организирано обучение за представители на гражданското общество. Обучението беше с акцент върху възможността Хартата да бъде прилагана чрез кампании и застъпничество за правата на човека, както и за подкрепа на лица, чиито права са били нарушени, с особен акцент върху стратегическите съдебни спорове.
- Освен това Хартата на основните права се цитира в доклада на омбудсмана за 2018 г., представен на хърватския парламент в края на март 2019 г.

Примери за сътрудничество между национални органи и академични среди, които допринасят за по-добрата осведоменост и използването на Хартата

В Юридическия факултет на Университета на Загреб (*Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu*) за повишаването на осведомеността относно Хартата допринасят лекциите за студенти през втората и петата година на обучение, както и на следдипломно равнище.

През втората година две от лекциите в основния курс по Европейско публично право, са посветени на защитата на основните права в ЕС, включително Хартата. През петата година студентите по право имат право да избират курс по *Основни права на ЕС*, който се провежда на английски език. Наскоро беше написан и университетски учебник по основните права в ЕС, насочен към забраната на

дискриминацията. Защитата на основните права се преподава също така в курса „Институции и правна система на ЕС“ като част от специализирана учебна програма по право на ЕС.

Примери за неправителствени инициативи, които насърчават използването и осведомеността за Хартата във Вашата страна

Домът на правата на човека Загреб всяка година участва в проведено от Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) проучване за целите на изготвянето на годишния ѝ доклад за основните права, в който се съдържа глава относно използването на Хартата на основните права на национално равнище. В доклада се прави преглед на основаващата се или позоваващата се на Хартата съдебна практика на държавите членки, използването на Хартата при парламентарни дебати и приемането на ново законодателство, както и представянето на Хартата в академични статии. Както вече бе посочено, след публикуването на доклада от Агенцията на Европейския съюз за основните права Домът на правата на човека Загреб разпространява доклада, като го публикува в социалната си медия.

Също така, както беше посочено по-горе, на 31 януари 2019 г. в сградата на Дома на правата на човека Загреб беше проведен семинар относно Хартата на основните права на ЕС, организиран от Агенцията на Европейския съюз за основните права и Службата на омбудсмана на Хърватия. По време на семинара, на който присъстваха представители на гражданското общество, независими институции по правата на човека и други заинтересовани практикуващи юристи, в рамките на целодневна сесия на обучение бяха разгледани теми, като например значението и функцията на Хартата, като същевременно бяха включени упражнения във връзка с нейното практическо прилагане.

■ Последна актуализация: 23/02/2022

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.